

Miljöförvaltningen

Egenkontroll

information och råd till hygieniska verksamheter

Miljöförvaltningen informerar

Vem omfattas av lagen om egenkontroll?

Du som driver en hygienisk verksamhet som ger t.ex. ansiktsbehandling, fotvård, akupunktur, utför tatuering eller piercing som ger upphov till stickande eller skärande avfall med risk för blodsmitta är anmälningspliktig och omfattas av förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (SFS 1998:901). Enligt förordningen ska du bedriva egenkontroll på din verksamhet och dokumentera detta.

Om du har en annan hygienisk verksamhet, t.ex. frisörer, massörer med flera som inte ger upphov till avfall med risk för blodsmitta, omfattas du inte av förordningens krav. Din verksamhet omfattas däremot av kravet på egenkontroll enligt miljöbalken. Du ska också bedriva egenkontroll på din verksamhet, men enligt miljöbalken ställs inget krav på dokumentation.

Egenkontrollen är till för att du som verksamhetsutövare i tid ska upptäcka eventuella risker samt brister i dina rutiner. Därigenom minskar du riskerna för att sprida smitta, allergi och andra olägenheter till dina kunder.

Oavsett vad du bedriver för sorts hygienisk verksamhet kräver miljöbalken att du ska ha den kunskap som behövs för att skydda människor och miljö mot smitta och olägenheter. Miljöbalkens krav omfattar även särskilt känsliga personer t.ex. allergiker.

Rutiner

Kravet på egenkontroll innebär att du i din verksamhet ska ha rutiner för kontroll, skötsel och underhåll av inredning, utrustning, redskap m.m. Det kan underlätta för dig om du skriver ner vissa av dina rutiner, med vilka intervall de ska utföras och bockar av när de har blivit utförda och av vem. Detta är särskilt viktigt om ni är flera som arbetar i en lokal.

Egenkontrollen är till för att i god tid kunna sätta in åtgärder mot brister eller risker i din verksamhet. Olika verksamheter behöver olika rutiner med olika omfattning. Tänk igenom din verksamhet steg för steg. Vilka risker finns i din verksamhet? Fundera på vilka rutiner du har och om du saknar någon. Uppdatera din egenkontroll regelbundet. Vid miljöförvaltningens tillsynsbesök kommer rutinerna och alla handlingar att efterfrågas. Om du har t.ex. solarie- eller frisörverksamhet, ger massage eller vaxar kan du behöva rutiner för bland annat:

- användning av arbetskläder och av engångshandskar
- hur du får information om din kund har en sjukdom eller tar medicin som kan påverka/påverkas av behandlingen
- att godkända rör används till solariet
- kontroll av datummärkning av hygieniska produkter som t.ex. hårfärg
- rutiner för städning t.ex. omfattning, intervall och rutiner för rengörning av brits, solariebädd m.m.
- hantering av kemikalier och beställning/uppdatering av säkerhetsdatablad

- återkommande ventilationskontroll – kontakta din fastighetsägare för att dela upp ansvaret
- kontroll av vattentemperatur i dusch för att förebygga risk för tillväxt av bakterien legionella. Det ska vara minst 60°C i varmvattenberedaren och 50°C i kranen. Kontakta din fastighetsägare för att dela upp ansvaret.

Om du bedriver stickande, skärande eller annan verksamhet kan du dessutom behöva rutiner för bland annat följande:

- skötsel, underhåll och reparationer av utrustning t.ex. sterilisator samt återkommande funktionskontroll av sterilisator med hjälp av sporprov
- att endast instrument, smycken mm. som har en godkänd nickelhalt används vid piercing/håltagning
- ålderskontroll av kunder vid t.ex. piercing och tatuering
- kontroll av datummärkning av både sterilt förpackade instrument, smycken m.m. och hygieniska produkter som t.ex. hårfärg
- åtkommande badvattenprov i spa-bad, badtunna eller bassäng
- bortforslande och omhändertagande av farligt avfall, t.ex. skalpeller, lansetter och annat avfall med risk för blodsmitta, och lysrör
- uppdatering av kemikalielista

Kemiska produkter

Om din verksamhet är anmälningspliktig ska du föra register över de kemiska produkter som hanteras inom din verksamhet och som kan vara farliga för människors hälsa eller miljön. Detta gäller dock inte för produkter som enbart finns till försäljning. Vid alla klassificerade kemiska produkter (märkt med någon av nedanstående farosymboler) ska produktens säkerhetsdatablad finnas lättillgängligt. Kontakta din leverantör för att få tillgång till detta.

Nya faropiktogram för märkning

Fram till 1 juni 2015 gäller två märkningssystem parallellt. På sikt ska den nya märkningen med röd ram gälla i hela världen.

Kosmetiska och hygieniska produkter

Tvål, krämer, smink, tandkräm och hårvårdsprodukter är några exempel på kosmetiska och hygieniska produkter. För att skydda människors hälsa vid användningen finns

lagstiftningen om bl.a. innehåll och märkning av produkterna. Det är viktigt att du som säljer och använder produkterna i din verksamhet känner till denna lagstiftning. I din egenkontroll bör du ha en rutin för hur du ska hålla dig uppdatera på ny information inom området. Läs gärna miljöförvaltningens broschyr "Kosmetiska och Hygieniska produkter" samt på Läkemedelsverkets hemsida www.lakemedelsverket.se

Badvatten

Om du i din verksamhet har bubbelpool, spa-bad, badtunna eller liknande ställs krav på regelbunden provtagning enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om bassängbad (FoHMFS 2014:12). Rutiner för provtagningen ska finnas med i din egenkontroll. Kontakta miljöförvaltningen för mer information.

Farligt avfall

Avfall med risk för blodsmitta t.ex. skalpeller, lansetter, kanyler mm. klassas som farligt avfall. Detta ska förpackas i särskilda behållare innan det bortforslas och omhändertas på ett säkert sätt. Bortforsling ska ske via en godkänd transportör.

Vill du som verksamhetsutövare själv transportera ditt farliga avfall till en återvinningscentral som tar emot farligt avfall krävs anmälan/tillstånd av Länsstyrelsen i Skåne tfn 010-224 10 00. Läs mer om vad som gäller för transport av farligt avfall på www.lansstyrelsen.se/skane. Apoteket tar inte emot farligt avfall från verksamheter.

Funktionskontroll

Det är viktigt att du regelbundet kontrollerar att de apparater du använder fungerar som de ska. Om du använder sterilisator eller autoklav ska den regelbundet, minst fyra gånger per år, kontrolleras med sporprov. Sporprovsplasser kan beställas från t.ex. Klinisk mikrobiologi, Lunds Universitetssjukhus tfn: 046-17 32 50.

Störning

Tänk på att miljöförvaltningen ska kontaktas om störningar av betydelse ur miljö- eller hälsosynpunkt inträffar. Detta kan gälla om t.ex. utrustning för sterilisering har visat sig inte fungera under en tid och det finns risk för att smitta har spridits eller om badvattnet visat sig innehålla höga halter av bakterier.

Kunskap och information

Som en del i din egenkontroll ska du som verksamhetsutövare känna till vilka risker det finns i och med din verksamhet och fortlöpande och systematiskt bedöma dem. Hur får du tillgång till ny information som påverkar din verksamhet eller dina lokaler? Det är ditt ansvar att ha den kunskap som behövs för att skydda människor mot olägenheter.

Ansvarsfördelning

I din verksamhet ska det finnas en fastställd ansvarsfördelning för de frågor som gäller för din verksamhet enligt miljöbalken, rutiner för fortlöpande kontroll samt resultat av riskbedömningar och undersökningar. Tänk på att

klargöra ansvarsfördelningen om flera verksamheter bedrivs i samma lokal samt klargör vad som åligger dig och din verksamhet respektive din fastighetsägare.

Förändring av verksamheten

Om verksamheten byter namn, ägare, utökas eller genomgår annan förändring ska miljöförvaltningen kontaktas för rådgivning och eventuell anmälan. Tänk på att anmälan ska ske minst sex veckor innan verksamheten får påbörjas om inte miljöförvaltningen säger något annat.

Handbok

Handbok "Yrkesmässig hygienisk verksamhet piercing, tatuering, fotvård, massage m.m." finns att ladda ner på www.socialstyrelsen.se. Handbok "Bassängbad – Hälsorisker, regler och skötsel" finns att ladda ner på www.folkhalsomyndigheten.se.

Ytterligare information

På Socialstyrelsens hemsida www.socialstyrelsen.se hittar ni information och råd om hygieniska verksamheter så som piercing, tatuering, fotvård, massage mm. På Folkhälsomyndighetens hemsida www.folkhalsomyndigheten.se hittar ni information och råd om inomhusmiljö, hygien och objektsburen smitta.

Tänk på att din riksorganisation/branschförbund även kan vara behjälplig om du har frågor eller vill ha mer information. Titta t.ex. på följande hemsidor: www.fotforbundet.com, www.svenskmassage.se och www.hudterapeuterna.se.

Om du har frågor om din egenkontroll eller vill ha råd angående din verksamhet är du välkommen att kontakta miljöförvaltningen.

Detta gäller!

- Anmälningsskyldiga verksamheter omfattas av förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (SFS 1998:901) och ska bedriva egenkontroll på verksamheten samt dokumentera detta.
- Icke anmälningsskyldiga verksamheter omfattas också de av krav på egenkontroll, enligt miljöbalken. Vilket innebär att egenkontroll ska ske, men det ställs inget krav på dokumentation.

Oavsett vad du bedriver för sorts hygienisk verksamhet kräver miljöbalken att du ska ha den kunskap som behövs för att skydda människor och miljö mot smitta och olägenheter!

Miljöförvaltningen Lunds kommun

**Besöksadress Brotorget 1
Postadress Box 41, 221 00 LUND
046-35 52 61
miljoforvaltningen@lund.se
www.lund.se**

**Framtagen av miljöförvaltningen
Lunds kommun, januari 2014**

